

HELDER TER SCHEL LING

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Landelijk beleid, lokaal beleid en Helder Terschelling	4
2.1 Landelijk beleid	4
Het Nationaal Preventieakkoord	4
2.2 Regionaal beleid	4
Friese Preventieaanpak	4
2.3 Beleid Terschelling.....	4
2.4 Helder Terschelling	5
3. Totstandkoming project en uitvoeringsplan	6
3.1 Werkgroep Helder Terschelling.....	6
Leden werkgroep.....	6
Betrokkenheid jeugd Terschelling	6
3.2 Tijdlijn ontwikkeltraject en activiteiten.....	7
4. Uitgangspunten Helder Terschelling	8
4.1 Uitgangspunten Helder Terschelling	8
4.2 Plan-do-check-act	8
Uitgangspunt 1. We werken samen aan een gezond Terschelling voor eilanders en bezoekers.	9
Uitgangspunt 2. Middelengebruik en de gevolgen daarvan op Terschelling worden gemonitord. Op basis daarvan worden beleid en handhaving ingevuld.	13
Uitgangspunt 3. We signaleren middelengebruik, gaan het gesprek daarover aan en verwijzen waar nodig door naar hulp.	17
Uitgangspunt 4. Helder Terschelling is een duurzame, integraal samenwerkingsverband: door eilanders, voor Terschelling.	21

1. Inleiding

We werken samen aan een gezond Terschelling. Voor eilanders en voor bezoekers. Het gebruik van alcohol en andere middelen zijn niet vanzelfsprekend met Terschelling verbonden. Ook zonder het gebruik van alcohol en andere middelen kun je hier een leuke tijd beleven, zowel als eilander als toerist.

Voor u ligt het Uitvoeringsplan Helder Terschelling 2021-2026. Een plan dat we met trots aan u presenteren. Samen met vele partners van Terschelling hebben we aan dit plan gewerkt. Met dit plan gaan we nu in de praktijk aan de slag; de uitvoering gaat beginnen.

Hoe zijn we tot dit plan gekomen? Dat is een traject van meerdere jaren geweest. Het is begonnen met een brief van UMCG Ambulancezorg in 2018. Daarin uitten zij hun zorgen over het alcoholgebruik van minderjarige jongeren op de jeugdcampings. Naar aanleiding van de brief heeft begin 2019 een bijeenkomst plaatsgevonden onder de titel 'Jeugd en Alcohol: stand van zaken, risico's en preventie'.

In dat zelfde jaar voert het Trimbos-instituut een onderzoek uit naar aanknopingspunten voor de aanpak van problematisch alcoholgebruik onder jongeren op Terschelling. Uit het onderzoek komt naar voren dat een aanpak ten aanzien van alcoholgebruik zich niet alleen op toeristen of alleen jongeren moet richten. Een aanpak moet eiland breed worden ingezet. Zowel voor de eilanders zelf als de bezoekers van Terschelling. In het onderzoek wordt de aanbeveling gedaan om hiermee aan de slag te gaan en daarbij alle eilanders te betrekken.

In het voorjaar van 2020 start het traject dat later de naam Helder Terschelling zal krijgen. Er wordt een brede werkgroep van partijen van Terschelling ingesteld. Samen met hen wordt vanaf dat moment nauw samengewerkt. Zowel aan het ontwikkelen van een uitvoeringsplan, alsook het aanjagen en ontplooiën van activiteiten, het versterken van de samenwerking en het versterken van het netwerk. Zowel met lokale als met regionale partijen.

Het uitvoeringsplan dat voor u ligt richt zich op de inwoners en bezoekers van Terschelling. Hierbij wordt per doelgroep bepaald welke acties nodig zijn en welke partijen hierbij moeten worden betrokken. Zo werkt de gemeente in samenwerking met lokale partijen aan gezonde Terschellingers.

2. Landelijk beleid, lokaal beleid en Helder Terschelling

2.1 Landelijk beleid

Het Nationaal Preventieakkoord

In 2018 is het Nationaal Preventieakkoord gesloten, waar ruim zeventig maatschappelijke bedrijven en organisaties zich bij aan hebben gesloten. Het doel van dit akkoord is om Nederlanders gezonder te laten leven waardoor ze minder ziek worden, minder zorg nodig hebben en het goede voorbeeld geven aan de volgende generaties. De drie belangrijkste speerpunten van het akkoord zijn het aanpakken van (problematisch) alcoholgebruik, roken en overgewicht. Jaarlijks sterven er namelijk 35.000 mensen in Nederland aan de gevolgen van één van deze drie gezondheidsrisico's. Het Nationaal Preventieakkoord is een meerjarenplan dat in 2040 een rookvrije generatie wil hebben bereikt waarbij aanzienlijk minder jongeren en volwassenen overgewicht hebben en waarbij veel minder mensen (overmatig) alcohol consumeren. Hierin staan doelen als:

- Jongeren en zwangere vrouwen drinken geen alcohol meer
- Het aantal volwassen Nederlanders dat teveel drinkt moet naar maximaal 5% (nu 8,8%)
- Er moet een rookvrije generatie zijn wat betekent dat kinderen niet meer beginnen met roken
- Zwangere vrouwen roken niet meer
- Het aantal rokende volwassenen moet zijn gedaald van 23% naar maximaal 5%
- Maximaal 9,1% van de jongeren heeft overgewicht (nu 13,5%)
- Maximaal 38% van de volwassen Nederlanders is te zwaar (nu ongeveer 50%)

2.2 Regionaal beleid

Friese Preventieaanpak

In Friesland is er een Friese Preventieaanpak ontwikkeld. De Friese Preventieaanpak loopt per vier jaar en is ontwikkeld naar aanleiding van het Nationaal Preventieakkoord. De afspraken van het Nationaal Preventieakkoord zijn doorvertaald naar afspraken voor de Friese Preventieaanpak.

2.3 Beleid Terschelling

Voor de vier Friese Waddeneilanden bestaat daarnaast de Nota Gemeentelijk Gezondheidsbeleid die elke vier jaar wordt bijgewerkt en vastgesteld. Het preventie en handhavingsplan DHW maakt hier integraal onderdeel van uit. Deze nota en het plan richten zich op de preventie van gezondheidsproblemen, maar dan specifiek gericht op de situatie zoals die zich voordoet op de Waddeneilanden. De nota heeft de volgende drie belangrijke speerpunten vanuit waar afspraken gemaakt worden: gezond gewicht en gezonde leefstijl, preventie en matiging van middelengebruik, en ouderenzorg.

De bedoeling is dat de onderwerpen van de preventieakkoorden en het gemeentelijk gezondheidsbeleid allemaal aan elkaar te linken zijn. Dit geldt dus ook voor het project Helder Terschelling. De grote lijn van al deze akkoorden en aanpakken, is dat gezondheidsrisico's verkleind worden door gezondere levenskeuzes te maken en daarnaast al bestaande gezondheidsproblemen niet verergeren.

2.4 Helder Terschelling

Helder Terschelling wordt een integraal onderdeel van het lokaal gezondheidsbeleid. Helder Terschelling ontwikkelt samen met eilanders en professionals een plan om het (overmatig) middelengebruik te verminderen. In eerste instantie zal de focus liggen op alcohol, maar het plan kan uitgebreid worden naar andere middelen. Verschillende acties zijn al uitgevoerd om dit plan te laten slagen. Zo zijn er trainingen gegeven door het Trimbos Instituut en VNN (Verslavingszorg Noord Nederland). Ook zijn de banden met GGD Fryslân, Verslavingszorg Noord Nederland en Koninklijke Horeca Nederland versterkt. Het Maritiem Instituut Willem Barentsz werkt samen met de studentenvereniging van het instituut aan een sociale kalender waarin middelengebruik en het verminderen daarvan een grote rol speelt. Daarnaast staan er trainingen voor barpersoneel van de op het eiland gevestigde horeca op de planning. Ook wordt er gekeken naar de mogelijkheid voor het uitvoeren van een lokale monitor om het middelengebruik op Terschelling beter in beeld te krijgen en zal er meer worden samengewerkt met de organisatoren van bijvoorbeeld evenementen. Helder Terschelling zal de komende jaren actief blijven: met en voor eilanders en bezoekers van het eiland.

3. Totstandkoming project en uitvoeringsplan

3.1 Werkgroep Helder Terschelling

Leden werkgroep

In de werkgroep van Helder Terschelling zijn de volgende partijen vertegenwoordigd:

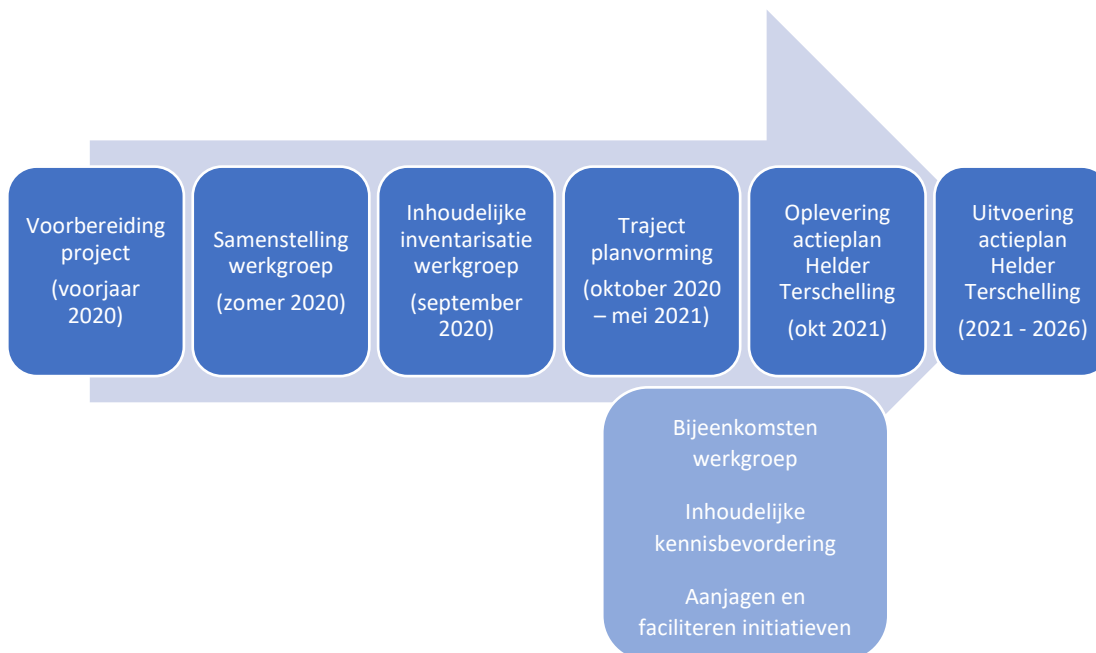
- Gemeente Terschelling
- Verslavingszorg Noord Nederland
- GGD Fryslân
- Sport Fryslân
- Politie
- UMCG Ambulancezorg
- Eilandteam
- Terschellinger Ondernemers Vereniging
- Vereniging Aangenaam West
- Stichting Actief Midsland
- Recreatieplatform
- Stichting Jeugdwerk Terschelling
- VMBO 't Schylger Jouw Terschelling
- Maritiem Instituut Willem Barentsz
- Willem Barentsz Studentenvereniging
- Koninklijke Horeca Nederland
- Terschellinger ondernemers

Betrokkenheid jeugd Terschelling

In het oorspronkelijke plan was het de bedoeling een klankbordgroep samen te stellen van een aantal jongeren die we op regelmatige basis zouden kunnen raadplegen. Als gevolg van het coronavirus is dit niet gelukt. Via het jongerenwerk is wel informatie opgehaald bij jongeren. Idealiter heeft dit een structureel karakter, zodat de klankbordfunctie beter ingevuld kan worden.

3.2 Tijdlijn ontwikkeltraject en activiteiten

Vanaf het voorjaar van 2020 zijn onderstaande stappen doorlopen. Onderstaande afbeelding geeft het proces weer dat doorlopen is.



We hebben het oorspronkelijke traject moeten aanpassen door beperkingen in verband met de coronavirus pandemie. Alle bijeenkomsten en contactmomenten hebben online of telefonisch plaatsgevonden. Maandelijks is een bijeenkomst georganiseerd voor de werkgroep. Een gedeelte van de bijeenkomst stond in het teken van het samen ontwikkelen van dit uitvoeringsplan. Het andere gedeelte stond in het teken van deskundigheidsbevordering op eerder door de werkgroep aangegeven thema's. Hierbij zijn de volgende onderwerpen aan bod gekomen:

- Alcohol- en drugspreventie
- Alcohol-, drugs- en medicijnbeleid bij werkgevers
- Middelenbeleid op evenementen
- Lachgas
- Dronkenschap en doorschenken

Om zoveel mogelijk input op te halen bij de werkgroep voor het uitvoeringsplan is er een uitgebreide vragenlijst afgenomen, heeft er een uitgebreide brainstormsessie plaatsgevonden en is dit plan op verschillende punten in het schrijfproces voorgelegd aan de werkgroep. Zij hebben feedback gegeven op het plan, aanvullingen gedaan en suggesties gedaan voor verbeteringen. Naast de vaste maandelijkse bijeenkomsten, is er met alle werkgroepleden individueel contact gehouden tijdens 'koffie-contactmomenten'. Korte informele contactmomenten, waarin de relatie met de werkgroepleden centraal heeft gestaan.

4. Uitgangspunten Helder Terschelling

Op de volgende pagina's worden de uitgangspunten van Helder Terschelling beschreven. Deze zijn tot stand gekomen in samenwerking met de werkgroep. De doelen en acties die afgesproken zijn bij de uitgangspunten richten zich voornamelijk op alcoholgebruik. Binnen dit thema is veel ruimte om actie te ondernemen. Daar waar kan wordt gesproken over 'middelen', omdat andere middelen naast alcohol ook schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid.

4.1 Uitgangspunten Helder Terschelling

De uitgangspunten van Helder Terschelling zijn:

1. We werken samen aan een gezond Terschelling voor eilanders en bezoekers.
2. Middelengebruik en de gevolgen daarvan op Terschelling worden gemonitord. Op basis daarvan worden beleid en handhaving ingevuld.
3. We signaleren middelengebruik, gaan het gesprek daarover aan en verwijzen waar nodig door naar hulp.
4. Helder Terschelling is een duurzame, integraal samenwerkingsverband: door eilanders, voor Terschelling.

Binnen deze uitgangspunten en onder de paraplu van Helder Terschelling worden betrokken partijen gestimuleerd tot het ontplooiën van activiteiten. Waar kan zal Helder Terschelling hen daarbij ondersteunen, adviseren en faciliteren.

4.2 Plan-do-check-act

Door de afspraken die bij het uitvoeringsplan zijn geformuleerd wordt een plan-do-check-act cyclus gecreëerd voor Helder Terschelling. Monitoring en evaluatie van het project zijn essentieel voor de uitvoering en voortzetting van het project.

Gedurende de uitvoering wordt het project gemonitord, door elk kwartaal met de werkgroep samen te komen. Eens per jaar vindt een evaluatie plaats, waarin de gegevens uit de monitoring worden teruggekoppeld. Hierover gaat de werkgroep vervolgens met elkaar in gesprek. Op basis daarvan worden afspraken gemaakt, wordt waar nodig het project bijgestuurd en beleid met elkaar vastgesteld. Ondertussen wordt continu gewerkt aan de *community* van Helder Terschelling: Partijen die zich met elkaar en met Helder Terschelling verbonden voelen en zich hiervoor inzetten.

Uitgangspunt 1. We werken samen aan een gezond Terschelling voor eilanders en bezoekers.

We werken samen aan een gezond Terschelling. Voor eilanders en voor bezoekers. Het gebruik van alcohol en andere middelen zijn niet vanzelfsprekend met Terschelling verbonden. Ook zonder het gebruik van alcohol en andere middelen kun je hier een leuke tijd beleven, zowel als eilander als toerist.

De betrokken partijen willen gezamenlijk werken aan een normverandering rondom alcohol en ander middelengebruik op Terschelling. In dit plan staat de aanpak van alcoholgebruik centraal, maar het plan kan uitgebreid worden naar andere middelen. De betrokken partijen constateren dat het gebruik van alcohol genormaliseerd is op Terschelling en onderdeel lijkt uit te maken van de cultuur op het eiland. Het is van belang om gezamenlijk afspraken te maken over alcohol en ander middelengebruik. Beleid vaststellen en een gezamenlijke norm afspreken en uitdragen is hierin belangrijk. Dit helpt om elkaar scherp te houden hierop en waar nodig elkaar aan te spreken.

Alle partijen op Terschelling worden aangemoedigd om in aansluiting op het Uitvoeringsplan Helder Terschelling een middelenbeleid te ontwikkelen, waarin is opgenomen hoe zij werken aan:

- Preventie
- Signalering van (problematisch) middelengebruik
- Doorverwijzing naar hulpverlening
- Educatie in het signaleren en bespreekbaar maken van middelengebruik
- Communiceren van de afgesproken norm

De informatie, doelen en afspraken uit de uitgangspunten 2, 3 en 4 dragen bij aan de invulling van het middelenbeleid in organisaties.

Thema	Concrete doelen	Maatregelen/activiteiten	Fasering/wanneer	Middelen	Wie? Hoofdverantwoordelijke (vetgedrukt) en andere partners
Middelenbeleid	Alle betrokken partijen ontwikkelen een alcohol- drugs en medicijnbeleid voor hun organisatie.	Per partij is er in ten minste 1 organisatie een middelenbeleid ontwikkeld. In het geval een organisatie al een alcohol-, drugs- en medicijnbeleid heeft, wordt waar mogelijk de aansluiting met Helder Terschelling gezocht.	Afgerond 2021, daarna per jaar ten minste 1 organisatie per sector.	n.v.t.	Gemeente en werkgroep. Ondersteuning vanuit VNN en de GGD.
Middelenbeleid	Alle betrokken partijen evalueren hun middelenbeleid en passen dit aan waar nodig.	Er wordt een vast evaluatiemoment per jaar gepland.	Jaarlijks	n.v.t.	Gemeente en werkgroep Ondersteuning vanuit VNN.
Middelenbeleid	De gemeente verbindt het uitvoeringsplan Helder Terschelling met ander gemeentelijk beleid op gezondheid en veiligheid. Voorbeelden hiervan zijn de nota gezondheidsbeleid, het preventie en handhavingsplan DHW en het lokaal sportakkoord.		Doorlopend	n.v.t.	Gemeente
Middelenbeleid	Samen met de werkgroep onderzoekt de gemeente het aantrekkelijker maken van alcoholvrije drankjes bij gelegenheden en bij verkooppunten op Terschelling. De gemeente heeft hier een voorbeeld rol in.	De gemeente gaat met de werkgroep in gesprek en spreekt vanuit daar acties af.	2021/2022	n.v.t.	Gemeente en werkgroep.
Communicatie	Het project Helder Terschelling krijgt een eigen pagina op de website van de gemeente Terschelling.	De webpagina moet aangemaakt worden en gevuld worden.	2021	n.v.t.	Gemeente

Thema	Concrete doelen	Maatregelen/activiteiten	Fasering/wanneer	Middelen	Wie? Hoofdverantwoordelijke (vetgedrukt) en andere partners
Communicatie	Alle betrokken partijen communiceren over deelname aan Helder Terschelling om het project bekendheid te geven op het eiland.	De gemeente levert een standaardtekst aan die gedeeld kan worden op sociale media, in nieuwsbrieven en andere kanalen. De gemeente schakelt (nieuws)media kanalen op het eiland in om het project bekend te maken.	Doorlopend Zo snel mogelijk	n.v.t. p.m.	Gemeente en werkgroep. Gemeente
Communicatie	Alle betrokken partijen communiceren de afgesproken normen via hun eigen kanalen. Voorbeelden zijn duidelijke huisregels bij de ingang van horecazaken en sportkantines of afspraken in een middelenbeleid van werkgevers/organisaties.	Partijen kiezen zelf de uitingsvorm die past bij het type organisatie/bedrijf en de wijze van communiceren die daar wordt gehanteerd. De gemeente kan ondersteunen bij het formuleren van een boodschap.	Doorlopend	p.m.	Gemeente en werkgroep.
Communicatie	Ook naar de bezoekers van Terschelling worden de afgesproken normen gecommuniceerd. Zij zullen dit deels meekrijgen in de communicatie vanuit partijen op het eiland. Daarnaast moet nagedacht worden hoe en in welke vorm naar bezoekers de uitgangspunten van Helder Terschelling worden gecommuniceerd.	De gemeente denkt samen met de werkgroep na over hoe bezoekers van het eiland ook bereikt kunnen worden met Helder Terschelling.	Doorlopend	p.m.	Gemeente en werkgroep.

Thema	Concrete doelen	Maatregelen/activiteiten	Fasering/wanneer	Middelen	Wie? Hoofdverantwoordelijke (vetgedrukt) en andere partners
Communicatie	Naar de jeugd die verblijft op de jeugdcampings op Terschelling wordt gecommuniceerd over normen ten aanzien van alcoholgebruik, het voorkomen van dronkenschap en daarmee het voorkomen van gepaard gaande overlast en incidenten.	Actief contact zoeken met de jeugdcampings om samen met de horeca tot een plan te komen voor het voorkomen van dronkenschap en daarmee gepaard gaande overlast en incidenten.	2021/begin 2022	p.m.	Gemeente, Stichting Actief Midsland, jeugdcampings.

Uitgangspunt 2. Middelengebruik en de gevolgen daarvan op Terschelling worden gemonitord. Op basis daarvan worden beleid en handhaving ingevuld.

We houden een vinger aan de pols op Terschelling door middelengebruik, de inzet daarop en de gevolgen daarvan te monitoren. Hierdoor kunnen we beleid laten aansluiten op de huidige stand van zaken, waar nodig ingrijpen en wat goed gaat versterken.

De werkgroep vindt monitoring van middelengebruik op Terschelling, alsook de gevolgen daarvan, belangrijk. Monitoring helpt bij het maken van afspraken en het ontwikkelen van beleid. Ook geeft het inzicht in waar risico's zitten en waar mogelijk handhaving nodig is. De uitkomsten van monitoring worden door de werkgroep ingezet om, waar nodig, doelen en activiteiten binnen Helder Terschelling aan te vullen of aan te passen. Bij uitgangspunt 1 en uitgangspunt 4 komt het onderwerp beleid uitvoerig terug. Daarom wordt in onderstaand schema ingegaan op de thema's monitoring en handhaving.

Thema	Concrete doelen	Maatregelen/activiteiten	Fasering/wanneer	Middelen	Wie? Hoofdverantwoordelijke (vetgedrukt) en andere partners
Monitoring	Eén keer per jaar worden de gegevens (voor zover mogelijk) opgevraagd over: - Naleving van wet- en regelgeving leeftijdsgrens en doorschenken door verstrekkers en verkooppunten van alcohol. - Politieregistraties over alcohol en andere middelen gerelateerde incidenten (geweld, openbare dronkenschap, rijden onder invloed, et cetera). - Ziekenhuisregistraties van de aantal alcohol gerelateerde zorgvragen. - Gegevens van VNN over aantal middelen gerelateerde zorgvragen/behandeltrajecten.	De gemeente neemt de regie in de verzameling van de gegevens. De werkgroep draagt zorg voor de aanlevering van de gegevens. Met de politie wordt overlegd in hoeverre over andere middelen dan alcohol worden opgevraagd en welke middelen dit moeten zijn. Er kan ook besloten worden dit pas op een later moment te gaan monitoren, nadat het	Jaarlijks	n.v.t.	Gemeente en de werkgroep.

Thema	Concrete doelen	Maatregelen/activiteiten	Fasering/wanneer	Middelen	Wie? Hoofdverantwoordelijke (vetgedrukt) en andere partners
	- Andere relevante gegevens. Deze gegevens worden niet-herleidbaar naar individuele casuïstiek aangeleverd en worden ingezet voor het maken van afspraken, aanpassen van doelen en monitoren van de vooruitgang van het project.	project wat verder is in de uitvoering. De gemeente overlegt per partij die cijfers aanlevert wat de mogelijkheden zijn, in hoeverre de Algemene Verordening Persoonsgegevens een rol speelt en of deze gegevens mogen worden gebruikt in openbare documenten gerelateerd aan Helder Terschelling.			
Monitoring	De gemeente maakt met de GGD Fryslân afspraken over de jaarlijkse of tweejaarlijkse monitoring van middelengebruik op Terschelling.	Er wordt een vragenlijst ontwikkeld die specifiek op de situatie op Terschelling is afgestemd. De gemeente stemt af met de GGD Fryslân en maakt afspraken over de frequentie van de monitoring.	2021	p.m. mogelijkheden worden onderzocht, vertraagd door drukte bij GGD door Covid	Gemeente en GGD Fryslân.
Monitoring	Maritiem Instituut Willem Barentsz sluit zich aan bij de landelijke studentenmonitor studentenwelzijn en middelengebruik.	Het Trimbos-instituut neemt deze monitor af. De hogeschool ontvangt deze	Maart 2021.	n.v.t.	Hogeschool en Trimbos-instituut.

Thema	Concrete doelen	Maatregelen/activiteiten	Fasering/wanneer	Middelen	Wie? Hoofdverantwoordelijke (vetgedrukt) en andere partners
		gegevens. Zij mogen vervolgens beslissen wat zij met deze gegevens doen. De gemeente treedt in contact met de hogeschool om afspraken over het bespreken van de data uit de monitor.			Gemeente.
Handhaving	Er wordt één keer per jaar een nalevingsonderzoek doorschennen uitgevoerd in horeca- en sportlocaties	De gemeente plant in samenwerking met een bureau die deze dienst aanbiedt een onderzoek in.	Jaarlijks.	p.m.	Gemeente.
Handhaving	Ondernemers worden op de hoogte gesteld van de uitkomsten van het nalevingsonderzoek. Samen met hen wordt gekeken waar verbeteringen kunnen worden aangebracht en wat daarvoor nodig is.	De gemeente communiceert de uitkomsten van het nalevingsonderzoek tijdens een bijeenkomst. De gemeente organiseert deze bijeenkomst en betreft waar nodig inhoudelijke partners hierbij.	Jaarlijks.	n.v.t.	Gemeente.
Handhaving	Er wordt één keer per jaar een nalevingsonderzoek leeftijdsgrens uitgevoerd in locaties waar alcohol wordt verstrekt. Dit zijn de horeca- en sportlocaties, maar ook supermarkten, slijterijen en andere relevante locaties.	De gemeente plant in samenwerking met een bureau die deze dienst aanbiedt een onderzoek in.	Jaarlijks.	p.m.	Gemeente.

Thema	Concrete doelen	Maatregelen/activiteiten	Fasering/wanneer	Middelen	Wie? Hoofdverantwoordelijke (vetgedrukt) en andere partners
Handhaving	Ondernemers/partijen worden op de hoogte gesteld van de uitkomsten van het nalevingsonderzoek. Samen met hen wordt gekeken waar verbeteringen kunnen worden aangebracht en wat daarvoor nodig is.	De gemeente communiceert de uitkomsten van het nalevingsonderzoek tijdens een bijeenkomst. De gemeente organiseert deze bijeenkomst en betreft waar nodig inhoudelijke partners hierbij.	Jaarlijks.	n.v.t.	Gemeente.
Handhaving	De gemeente formuleert beleid voor de inzet van handhaving op de naleving van de Drank- en Horecawet volgens de handreiking die hiervoor is ontwikkeld: Handreiking toezicht op de DHW - Handreiking DHW	De gemeente	2021	n.v.t.	Gemeente in samenwerking met (leden van) de werkgroep.

Uitgangspunt 3. We signaleren middelengebruik, gaan het gesprek daarover aan en verwijzen waar nodig door naar hulp.

We werken samen aan het signaleren en bespreekbaar maken van (problematisch) middelengebruik. Waar nodig verwijzen we naar hulp. Om dit te kunnen doen werken we samen aan deskundigheidsbevordering op dit onderwerp en het bieden van concrete handvatten.

Alle betrokken partijen bij Helder Terschelling spelen een belangrijke rol in de signalering van problematisch middelengebruik. Goed signaleren is een belangrijke stap in voorkomen van escalatie in gebruik en de gevolgen daarvan. Vervolgens is het van belang om te weten wat nodig is: moet er doorverwezen worden naar passende hulp of is iets anders nodig? Om dit te kunnen doen is het van belang over de juiste kennis en handvatten te beschikken. Daarom is training hierop belangrijk. Ook is kennis van het hulpaanbod van partijen als VNN belangrijk en waar naar doorverwezen kan worden. Er zijn veel mogelijkheden voor de betrokken partijen om aan preventie, signalering en doorverwijzing te doen. Deze mogelijkheden worden vastgelegd in het middelenbeleid van een organisatie.

Thema	Concrete doelen	Maatregelen/activiteiten	Fasering/wanneer	Middelen	Wie? Hoofdverantwoordelijke (vetgedrukt) en andere partners
Training	Eens per jaar wordt er een training vroegsignalering voor eerstelijns zorgprofessionals georganiseerd.	VNN verzorgt de training inhoudelijk en verzorgt de techniek in het geval dit niet face to face kan. De gemeente draagt zorg voor het uitnodigen van deelnemers en regelt een locatie, wanneer de training face to face kan.	Jaarlijks	p.m.	Gemeente, VNN en zorgpartners uit de werkgroep.
Training	Eens per jaar wordt er een training signaleren en bespreekbaar maken van middelengebruik georganiseerd voor medewerkers van het basis-, middelbaar- en hoger onderwijs.	VNN verzorgt de training inhoudelijk en verzorgt de techniek in het geval dit niet face to face kan. De gemeente draagt zorg voor het uitnodigen van deelnemers en regelt een	jaarlijks	p.m.	Gemeente, VNN en partners uit het onderwijs uit de werkgroep.

Thema	Concrete doelen	Maatregelen/activiteiten	Fasering/wanneer	Middelen	Wie? Hoofdverantwoordelijke (vetgedrukt) en andere partners
		locatie, wanneer de training face to face kan.			
Training	Voor ouders worden de mogelijkheden voor training of voorlichting onderzocht. Indien mogelijk wordt in 2021/begin 2022 een activiteit voor ouders georganiseerd in het bespreken van middelengebruik met hun kinderen.	De gemeente gaat in gesprek met de werkgroep over hoe dit georganiseerd kan worden in aanvulling op de jaarlijkse ouderavond die al wordt georganiseerd bij het VMBO.	2021/begin 2022	p.m.	Gemeente en werkgroep.
Training	VNN verzorgt in aansluiting op de e-learnings voor horeca, studenten, sport en alcoholverkooppunten face-to-face trainingen voor medewerkers van deze organisaties. Dit kan de instructie verantwoord alcoholschenken zijn, alsook de vernieuwde Barcode die in het najaar van 2021 wordt opgeleverd.	De gemeente maakt afspraken met VNN over het verzorgen van inhoudelijke trainingen in aansluiting op de e-learning Voor Elkaar.	2021, uitvoering nader te bepalen.	p.m., eerste keer gratis pilot barcode training	Gemeente, VNN, werkgroep.
Training	Per organisatie volgt een X aantal mensen de training Middelenkennis, signalering en gesprekvoering van VNN.	Afspraken over welke type medewerkers van organisaties deelnemen en hoeveel deelnemers.	Nader te bepalen.	p.m.	Gemeente, VNN, werkgroep.
E-learning	De studenten van Maritiem Instituut Willem Barentsz volgen de e-learning 'Voor elkaar' voor studenten: Voor Elkaar Studentenvereniging - Overview (verantwoordalcoholverkoop.nl)	Het Maritiem Instituut Willem Barentsz maakt het volgen van deze e-learning onderdeel van de introductietijd van de eerstejaars studenten.	Jaarlijks	gratis	Maritiem Instituut Willem Barentsz, Willem Barentsz studentenvereniging.

Thema	Concrete doelen	Maatregelen/activiteiten	Fasering/wanneer	Middelen	Wie? Hoofdverantwoordelijke (vetgedrukt) en andere partners
E-learning	De medewerkers van horecagelegenheden op Terschelling volgen de e-learning 'Voor elkaar' voor horeca: Voor Elkaar Horeca - Overview (verantwoordalcoholverkoop.nl)	De gemeente, ondernemersverenigingen en horecaondernemers stimuleren medewerkers van horecagelegenheden om deze e-learning te volgen.	Jaarlijks	gratis	Gemeente, ondernemersverenigingen, horecaondernemers.
E-learning	De vrijwilligers van sportverenigingen op Terschelling volgen de e-learning 'Voor elkaar' voor sportverenigingen: Voor Elkaar Sport - Overview (verantwoordalcoholverkoop.nl)	De gemeente en sportverenigingen stimuleren vrijwilligers om deze e-learning te volgen.	Jaarlijks	gratis	Gemeente en sportverenigingen.
E-learning	De medewerkers van supermarkten, slijterijen en andere verkooppunten van alcohol volgen de e-learning 'Voor elkaar' voor slijterijen: Voor Elkaar Slijterij - Overview (verantwoordalcoholverkoop.nl)	De gemeente, ondernemersverenigingen en verkooppunten van alcohol stimuleren medewerkers van alcoholverkooppunten om de e-learning te volgen.	Jaarlijks	gratis	Gemeente, ondernemersverenigingen en alcoholverkooppunten.
Hulpaanbod	Het hulpaanbod van VNN wordt inzichtelijk gemaakt en gecommuniceerd naar partijen op het eiland.	VNN maakt een overzicht van wat zij aanbieden op het vlak van signalering, preventie en zorg. De gemeente plaatst het overzicht op de webpagina van Helder Terschelling.	2021.	n.v.t.	Gemeente, VNN.

Thema	Concrete doelen	Maatregelen/activiteiten	Fasering/wanneer	Middelen	Wie? Hoofdverantwoordelijke (vetgedrukt) en andere partners
Hulpaanbod	Er wordt een sociale kaart samengesteld, bestemd voor professionals, waarin hulpverlening overzichtelijk vindbaar is.	De gemeente ontwikkelt een sociale kaart, voor professional gebruik, waarin alle partijen die een hulpverlenende functie kunnen vervullen ten aanzien van middelengebruik worden weergegeven.	2021-2022.	p.m.	Gemeente, werkgroep.

Uitgangspunt 4. Helder Terschelling is een duurzame, integraal samenwerkingsverband: door eilanders, voor Terschelling.

We gaan voor de lange adem. We zetten ons gezamenlijk en duurzaam in voor een gezond Terschelling. Dat betekent dat organisaties zich committeren aan Helder Terschelling en de gemeente dit blijft ondersteunen.

Integrale samenwerking tussen organisaties maakt lijnen kort en partijen slagvaardig. Door de voortgang van afgesproken doelen met elkaar te bespreken en voorbeelden te delen blijven we elkaar inspireren en motiveren. De werkgroep komt regelmatig bij elkaar om dit met elkaar te bespreken. De gemeente zal hierin de voortrekkersrol vervullen en nauw samenwerken met de werkgroep.

Thema	Concrete doelen	Maatregelen/activiteiten	Fasering/wanneer	Middelen	Wie? Hoofdverantwoordelijke (vetgedrukt) en andere partners
Bijeenkomsten	Elk kwartaal komt de werkgroep bij elkaar om de voortgang op doelen en afspraken met elkaar te bespreken. Waar nodig wordt bijgestuurd of wordt het uitvoeringsplan aangevuld.	De gemeente plant elk kwartaal een bijeenkomst in voor de werkgroep en voorziet in een agenda.	Elk kwartaal.	n.v.t.	Gemeente en werkgroep.
Bijeenkomsten	Helder Terschelling organiseert elk jaar een openbare lezing, bijeenkomst of andere activiteit voor de Terschellingers. Het thema van deze activiteit sluit aan bij de uitgangspunten van Helder Terschelling.	Organisatie van de activiteit. Hierbij worden partijen uit de werkgroep betrokken om zoveel mogelijk eilanders te bereiken.	Jaarlijks.	p.m.	Gemeente en werkgroep.
Bijeenkomsten	Eén keer per jaar vindt er een alcoholvrije netwerkbijeenkomst plaats voor partijen die deelnemen aan Helder Terschelling en partijen die geïnteresseerd zijn in deelname aan Helder Terschelling.	Organisatie van de bijeenkomst.	Jaarlijks.	p.m.	Gemeente en werkgroep.
Evaluatie	Elk jaar wordt het uitvoeringsplan Helder Terschelling samen met de werkgroep geëvalueerd.		Jaarlijks	n.v.t.	Gemeente en werkgroep.

Thema	Concrete doelen	Maatregelen/activiteiten	Fasering/wanneer	Middelen	Wie? Hoofdverantwoordelijke (vetgedrukt) en andere partners
Borging	De leden van de werkgroep dragen zorg voor de overdracht van het project en daaraan gerelateerde informatie aan opvolgers.		Indien van toepassing.	n.v.t.	Gemeente en werkgroep.
Borging	De gemeente onderzoekt hoe Helder Terschelling op de lange termijn geborgd kan worden in gemeentelijk beleid.		2021-2025	n.v.t.	Gemeente.